



## УПОВНОВАЖЕНИЙ

### Верховної Ради України з прав людини

вул. Інститутська, 21/8, м. Київ, 01008 E-mail: hotline@ombudsman.gov.ua тел. (044) 298 7033

\_\_\_\_\_. \_\_\_\_\_. 20\_\_ № \_\_\_\_\_  
На № \_\_\_\_\_ від \_\_\_\_\_. \_\_\_\_\_. 20\_\_

Міністерство юстиції України

### ПОДАННЯ

про усунення порушень прав засуджених  
та ув'язнених осіб на медичну допомогу  
та належні умови утримання

У межах реалізації Уповноваженим Верховної Ради України з прав людини на підставі статей 13 та 19-1 Закону України «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини» функцій національного превентивного механізму відповідно до Факультативного протоколу до Конвенції проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження та покарання, у період з 04 по 05 жовтня 2022 року здійснено відвідування Кропивницької міської медичної частини №14 філії державної установи «Центр охорони здоров'я Державної кримінально-виконавчої служби України» в Черкаській та Кіровоградській областях, у якій на час відвідування перебувало на медичному обслуговуванні 545 утримуваних у державній установі «Кропивницький слідчий ізолятор» ув'язнених та засуджених.

Статтею 3 Конституції України визнано найвищою соціальною цінністю людини, її життя і здоров'я, честь і гідність, недоторканність і безпеку.

Статтею 49 Конституції України визначено, що держава створює умови для ефективного і доступного для всіх громадян медичного обслуговування.

Статтею 6 Основ законодавства України про охорону здоров'я визначено, що кожний громадянин України має право на охорону здоров'я, що передбачає медичний догляд, який є необхідним для підтримання здоров'я людини.

Частиною 3 статті 1 Закону України «Про попереднє ув'язнення» визначено, що тримання осіб, взятих під варту, відповідно до завдань кримінального судочинства здійснюється на принципах неухильного додержання Конституції України, вимог Загальної декларації прав людини, інших міжнародних правових норм і стандартів поводження з ув'язненими і не може поєднуватися з навмисними діями, що завдають фізичних чи моральних страждань або принижують людську гідність.

Статтею 11 цього Закону визначено, що медичне обслуговування, а також лікувально-профілактична і



UB  
Секретаріат Уповноваженого Верховної Ради України з прав  
людини  
№14030.2/22/39.3 від 05.12.2022  
КЕП: Лубінець Д. В. 05.12.2022 18:47  
5FBB77F7B650371D04000000E88D010044560300

ув'язнення організуються і проводяться відповідно до законодавства про охорону здоров'я.

Частиною 1 статті 8 Кримінально-виконавчого кодексу України серед основних прав засуджених визначено право на право на охорону здоров'я, гуманне ставлення до них та на повагу їх людської гідності; засуджені не повинні підлягати жорстокому, нелюдському або такому, що принижує їх гідність, поводженню.

Проте у ході відвідування місця несвободи виявлено факти катувань, інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження та покарання, а також інші численні порушення прав людини та суттєві недоліки у діяльності вказаної державної установи, що потребують вжиття невідкладних заходів реагування щодо усунення виявлених порушень та недоліків, причин та умов, що їм сприяють, притягнення винних осіб до відповідальності, внесення пропозицій щодо удосконалення законодавства України з метою забезпечення захисту прав людини у місцях несвободи.

В порушення вимог Стандартів медичної допомоги при ВГС у дорослих, затверджених наказом Міністерства охорони здоров'я України (далі – МОЗ України) від 15.01.2021 № 51, 5 особам з підозрою на вірусний гепатит С не проведено тестування методом полімеразної ланцюгової реакції, у зв'язку з чим вони не отримують необхідного лікування, що створює небезпеку поширення інфекції та загрожує життю та здоров'ю інших ув'язнених, засуджених та персоналу установи.

В порушення вимог підпункту 4 пункту 4 Розділу IX Правил внутрішнього розпорядку слідчих ізоляторів Державної кримінально-виконавчої служби України, затвердженого наказом Міністерства юстиції України від 14.06.2019 № 1769/5, та Державних будівельних норм України В.2.2-17:2006 «Будинки і споруди. Доступність будинків і споруд для маломобільних груп населення» в установі не створено умов щодо утримання осіб з інвалідністю (відсутні поручні, пандуси, сходові підйомники тощо), що обмежує можливість пересування по установі осіб з інвалідністю та може бути розцінено як жорстке або таке, що принижує гідність, поводження або покарання у розумінні статті 3 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод (в установі перебуває ув'язнений з інвалідністю II групи внаслідок ампутації обох нижніх кінцівок).

В порушення рекомендацій «Уніфікованого клінічного протокол первинної, вторинної (спеціалізованої), третинної (високоспеціалізованої) медичної допомоги «Рак молочної залози», затвердженого наказом Міністерства охорони здоров'я України від 30.06.2015 № 396 та «Уніфікованого клінічного протоколу первинної, вторинної (спеціалізованої), третинної (високоспеціалізованої) медичної допомоги «Дисплазія шийки матки. Рак шийки матки», затвердженого наказом Міністерства охорони здоров'я України від 02.04.2014 № 236, в установі не проводять необхідні скринінгові лабораторні та інструментальні обстеження для попередження розвитку онкологічних та гінекологічних захворювань у ув'язнених та засуджених жінок.



Відповідно до наказу керівника ДУ «Кропивницький слідчий ізолятор» від 30.09.2022 № 566/АГ-22 «Про закріплення персоналу установи за засудженими та особами взятими під варту, які потребують підвищеного контролю за їх поведінкою, для здійснення індивідуальної практичної роботи», в установі здійснюється облік осіб, схильних до суїциду. Проте, відповідно до медичної документації зазначених осіб, під час їх перебування в установі лише деякі з них оглядалися лікарем-психіатром. Зазначене свідчить про відсутність належної практики запобігання самогубствам та може призвести до тяжких наслідків для життя та здоров'я осіб з психічними розладами.

Встановлено факти ненадання необхідної належної медичної допомоги ув'язненим та засудженим особам, які перебувають в умовах несвободи, що може бути розцінено як катування, жорстке або таке, що принижує гідність, поводження або покарання у розумінні статті 3 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, а саме:

- засуджений [REDACTED] [REDACTED] потребує госпіталізації до Дніпропетровської спеціалізованої туберкульозної лікарні № 89 філії ЦОЗ ДКВС України у Дніпропетровській та Донецькій областях (вимога на госпіталізацію від 15.08.2022 № 600/ЧК-22), проте станом на 04.10.22 до неї не госпіталізований та залишений у Кропивницькій міській медичній частині №14 філії Державної установи «Центр охорони здоров'я Державної кримінально-виконавчої служби України» в Черкаській та Кіровоградській областях;

- ув'язнена [REDACTED] [REDACTED] має неврологічне захворювання та потребує допомоги лікаря-невролога (запис лікаря-терапевта від 10.01.22 в медичній документації «форма первинної облікової документації № 025/о»), яка станом на 04.10.22 не надана. Також лікарем-терапевтом призначено проведення протизапальної терапії медичними препаратами (Дексаметазон, Диклофенак (гель)), які в аптеці медичної частини відсутні;

- ув'язнений [REDACTED] з 17.02.22 перебуває у стаціонарній медичній частині у важкому стані через неврологічне захворювання, втратив можливість до виразного мовлення внаслідок пошкодження мовного апарату та потребує спеціалізованого лікування та реабілітації які не надаються в умовах медичної частини;

- [REDACTED] [REDACTED] має неврологічне захворювання та потребує проведення магнітно-резонансної томографії головного мозку («Виписка із медичної карти стаціонарного хворого неврологічного відділення № 4004\426» від 09.08.22 КП «КНП Вознесенська багатoproфільна лікарня» Вознесенської міської ради ув'язнений), яка станом на 04.10.22 не проведена.

Як наслідок ув'язнені та засуджені особи тривалий час не отримують необхідної належної медичної допомоги, що може призвести до завдання непоправної шкоди життю та здоров'ю пацієнта в умовах несвободи, та в окремих випадках створює небезпеку поширення інфекційного захворювання в установі серед інших засуджених та ув'язнених осіб.

Відповідно до «Порядку організації медичної допомоги на первинному, вторинному (спеціалізованому), третинному (високоспеціалізованому) рівнях із застосуванням телемедицини»



UB  
Секретаріат Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини  
№14030.2/22/39.3 від 05.12.2022  
КЕП: Лубінець Д. В. 05.12.2022 18:47  
5FBB77F7B650371D0400000E88D010044560300

здоров'я України від 19.10.2015 № 681, через відсутність залучення до телемедичної мережи необхідних лікарів-консультантів, лікарі медичної частини не здійснюють запитів на телемедичне консультування та не мають можливості отримати телемедичне консультування, що обмежує можливості для надання медичної допомоги засудженим та ув'язненим особам в умовах несвободи.

Відповідно до Національного переліку лікарських засобів, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 25 березня 2009 року № 333 та Уніфікованих клінічних протоколів, розроблених у відповідності до стандартів надання медичної допомоги, затверджених наказом МОЗ України від 28.09.2012 № 751 «Про створення та впровадження медико-технологічних документів зі стандартизації медичної допомоги в системі Міністерства охорони здоров'я України», аптека медичної частини не забезпечена виробами медичного призначення та лікарськими засобами належної номенклатури.

В порушення вимог пункту 2.4. Розділу II Порядку та пункту 7 глави 2 розділу X Правил внутрішнього розпорядку слідчих ізоляторів Державної кримінально-виконавчої служби України, затвердженого наказом Міністерства юстиції України від 14.06.2019 № 1769/5, через відсутність медичного кабінету в збірному відділенні огляд новоприбулих до установи осіб проводяться в кімнаті обшуку в присутності працівників установи та інших засуджених та ув'язнених осіб. Також у порушення вимог частини третьої пункту 2.9. глави II Порядку особи, які перебувають на території медичної частини в якості днювальних, мають доступ до приміщення реєстратури та картотеки медичної частини, де перебуває медична документація, яка містить персональні данні та інформацію про стан здоров'я інших ув'язнених та засуджених осіб, що порушує їх право на збереження таємниці про стан свого здоров'я.

З огляду на викладене, а також приймаючи до уваги те, що за вимогами частини 2 статті 4 Закону України «Про Державну кримінально-виконавчу службу України», непередбачене законодавством обмеження прав і свобод людини та громадянина неприпустиме і тягне за собою відповідальність згідно із законом, на підставі статей 13, 15, 19-1 Закону України «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини» -

### ВИМАГАЮ:

1. Вжити невідкладних заходів до усунення наведених порушень прав засуджених та ув'язнених осіб на медичну допомогу та належні умови утримання, причин та умов, що сприяють таким порушенням, їх недопущення у подальшій діяльності Кропивницької міської медичної частини № 14 філії державної установи «Центр охорони здоров'я Державної кримінально-виконавчої служби України» в Черкаській та Кіровоградській областях.
2. Притягнути до дисциплінарної відповідальності керівних службових осіб:



UB  
Секретаріат Уповноваженого Верховної Ради України з прав  
людини  
№14030.2/22/39.3 від 05.12.2022  
КЕП: Лубінець Д. В. 05.12.2022 18:47  
5FBB77F7B650371D0400000E88D010044560300

- Кропивницької міської медичної частини № 14 філії державної установи «Центр охорони здоров'я Державної кримінально-виконавчої служби України» в Черкаській та Кіровоградській областях;

- філії державної установи «Центр охорони здоров'я Державної кримінально-виконавчої служби України» в Черкаській та Кіровоградській областях;

- державної установи «Центр охорони здоров'я Державної кримінально-виконавчої служби України»;

- заступників Міністра юстиції України, якими відповідно до розподілу обов'язків має спрямовуватися та координуватися діяльність ДУ «Центр охорони здоров'я Державної кримінально-виконавчої служби України», винних у допущенні виявлених порушень прав людини, а також послабленні контролю за організацією діяльності вказаного закладу охорони здоров'я Державної кримінально-виконавчої служби України, розглянувши питання щодо відповідності їх зайнятим посадам.

3. Про результати подання у місячний строк повідомити Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини, додавши на підтвердження інформацію та копії документів про вжиті заходи.

**Уповноважений Верховної  
Ради України з прав людини**

**Дмитро ЛУБІНЕЦЬ**

